

رئیس‌جمهور برای پنجمین بار در مجمع عمومی سازمان ملل شرکت می‌کند

روحانی در سازمان ملل چه بگوید؟

پیشنهاد های هرمیداس باوند،رامین مهمانپرست، ،فواد ایزدی و حسن بهشتی پور به رئیس‌جمهور

آن را پیگیری کند، هرچند البته بسیاری معتقدند اگر راه‌حل تک‌گزینه‌ای دولت‌حسن‌روحانی برای عبور از مشکلات اقتصادی توسعه‌یابدوایده‌تعامل صرف‌بادموکرات‌های آمریکایی جای خود را به‌ارتباط با کل جهان بدهد وفرصت‌های ویژه‌ای که در نقاطی چون کشورهای آمریکای لاتین، کشورهای آفریقایی وشرق آسیا قرار دارد، جدی گرفته شود، می‌تواند سیاست خارجی را به واقع گره‌گشای بسیاری از مشکلات اقتصادی کند. با این ایده البته دیدارهای حسن روحانی و محمدجواد ظریف در حاشیه مجمع عمومی‌قاعده‌توافرتبسیار کم‌نظیروارزشمندی رافراهمی‌آورد واین اجازه را به ایرانی‌ها می‌دهد تا با تعاطف بیشتر ظرفیت‌های خاموش این سال‌ها را دوباره فعال کنند.

ماجرای دیگری که نشست‌امسال مجمع عمومی را برای ایران مهم کرده‌و طی هفته گذشته تأثیر زیادی بر اصل نشست داشته، ماجرای تشکیل جلسه شورای امنیت سازمان ملل با دستور کار «ایران» است؛ دستور کاری که ابتدا از سوی ایالات متحده عنوان

منطقی است. حسن‌روحانی در راس هیأتی دیپلماتیک فرداعازم نیویورک می‌شود. اولین برنامه مهم هیات ایرانی دوم مهر است، یعنی نشست وزیران امور خارجه کشورهای باقیمانده در برجام؛ جلسه مهمی که می‌تواند تحولات روزهای اخیر را تعیین تکلیف کند. دستور این جلسه از طرفی می‌تواند فقدان حصول نتیجه‌لایم در جریان مذاکرات ایران با کشورهای اروپایی باشد و از طرفی هم می‌تواند ایده‌های جدیدی برای آینده برجام را دربر داشته باشد؛ ایده‌هایی برای پابرجاماندن برجام. چین وروسیه،روز گذشته‌دوباره موردتحریم ایالات‌متحدهقرار گرفته‌اندوحالاوجه‌مشترک جدیدی هم‌به‌همسویی ایران واین دو کشور اضافه‌شده که درصورت تمرکز می‌تواند نقطه‌همکاری مناسبی باشد.

اینکه تیم سیاست خارجی دولت‌روحانی بتواند از فرصت چالش میان آمریکا با اروپا و حالا به صورت ویژه چین و روسیه بهره برده و مسیر سد‌شده تأمین منافع خود در عرصه بین‌المللی را باز کند، شاید در برهه کنونی مهم‌ترین دستاوردی باشد که ایران می‌تواند

حسن روحانی آماده می‌شود تا در کمتر از ۲۴ ساعت دیگر، برای ششمین بار عازم مقر سازمان ملل متحد در نیویورک شود و در قامت رئیس‌جمهوری اسلامی ایران ضمن حضور در مجمع عمومی، در میان سران کشورهایسخرانی کند؛ تجربه‌ای که البته با پنج مرتبه قبلی تفاوت‌های عمده‌ای دارد، تفاوتی که البته همه اخبار رسانه‌ها برپایه آن شکل گرفته و بسیاری منتظر نشسته‌اند تا ببینندواکنش روحانی در سازمان ملل به خروج ترامپ از برجام چیست یا اینکه ایران چگونه می‌تواند از فرصت قطعنامه ۲۲۳۱ استفاده کند و همراهی کشورهای جهان در محکومیت آمریکا و به عبارتی عدم همراهی با آمریکا در تحریم‌های یکجانبه علیه ایران را به ارمان بیاورد. البته واضح است که این اقدام با وجود قطعنامه ۲۲۳۱ وپاوداینکه ترامپ امروز آن محبوبیت ومقبولیت لازم را در داخل آمریکا و در میان سران کشور ندارد، سخت و دشوار و شاید هم تاحدی نشدنی باشد، اما بالاخره استفاده از این فرصت استدلال هر ذهن تصمیم گیرنده براساس استدلال های

رامین مهمانپرست در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

شخص رئیس‌جمهور در جلسه شورای امنیت حضور یابد

رامین مهمانپرست، سفیر سابق ایران در لهستان که به تازگی از ماموریت خود بازگشته است، در گفت‌وگو با خبرنگار «فرهیختگان» به تشریح چگونگی حضور تیم ایرانی در مجمع عمومی سازمان ملل و برنامه‌های حاشیه‌ای این نشست پرداخت. وی در ابتدای گفت‌وگوی خود تصریح کرد: «وقتی دولت در نشست مهمی مثل مجمع عمومی سازمان ملل حاضر می‌شود، باید جوانب کارش را به خوبی بسنجد و با توجه به اولویت‌هایی که برایش وجود دارد، به صورت پهنه آن زمانی که برای سخنرانی رئیس‌جمهور اختصاص یافته است، استفاده کند. این جلسه فرصت خوبی است تا جمهوری اسلامی بتواند حرف‌هایش را با دنیا درمیان بگذارد. در آنجا به ایران زمان محدودی می‌دهند، ولی از آنجایی که صحبت‌های نماینده کشور در آنجا را همه دنیا می‌شنوند، این زمان محدود از اهمیت بالایی برخوردار است.»

وی همچنین افزود: «اگر بتوانیم در مجمع عمومی با منطق قوی از حقوق ملت ایران دفاع کنیم و حقانیت خود را اثبات کنیم و به خوبی تخلضات آمریکایی‌ها را گوشزد کنیم، می‌توان گفت توانسته‌ایم از این فرصت استفاده کنیم. البته این حرف بدان معنا نیست که حتما بعد از آن صحبت همه مشکلات حل خواهد شد، اما فرصت، فرصت مغتنمی است.»

مهمانپرست با اشاره به اهمیت سخنرانی در صحن علنی سازمان ملل تصریح کرد: «صحبت رئیس‌جمهور ایران در مجمع عمومی سازمان ملل یک حرکت دیپلماسی عمومی با برد بسیار وسیع است. به عبارتی بهترین فرصت است که حرف‌های حق‌مان را با منطقی قوی برای دنیا مطرح کنیم. حالا اینکه کدام حرف را مطرح کنیم و چطور، بستگی به تدبیر رئیس‌جمهور کشور دارد.»

سختگوی اسبق وزارت خارجه با مدنظر قراردادن مصاحبه هیلی و توثیت ترامپ در مورد برگزاری نشست مجمع عمومی به ریاست رئیس‌جمهور آمریکا و قرار گرفتن نام ایران به‌عنوان دستور کار این جلسه خاطرنشان کرد: «از نظر من، بهتر است در جلسه شورای امنیت هم که احتمالا به ریاست دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا برگزار می‌شود، در سطح ریاست‌جمهوری شرکت کنیم و آقای دکتر روحانی درجلسه حضور داشته باشد. شبهه بزرگی هم که در مورد ریاست ترامپ در این جلسه قابل طرح است، این است که کسی که خودش در قفسه برجام به مصوبات شورای امنیت سازمان ملل بی‌اعتنایی کرده است، چطور می‌خواهد ریاست جلسه شورای امنیت را به عهده داشته باشد!»

وی همچنین در مورد پاسخ به این سوال که چرا حضور روحانی در این جلسه مفید است، گفت: «باید دید که در مجموع اگر ورود پیدا کنیم، منفعت بیشتری به دست می‌آید یا ضرر بیشتری حاصل می‌شود. حتما ورود به چنین صحنه‌هایی توسط مسئولان اصلی کشور اطلاعات کامل و طرح‌ریزی‌های حساب‌شده‌ای را می‌طلبد و حتما در چنین تصمیمات مهمی، مشورت با مقام معظم رهبری لازم است.»

مهمانپرست در پایان تأکید کرد: «وقتی مسائلی در این سطح مورد بررسی قرار می‌گیرد، باید منافع ملی کشور در نظر گرفته شود. برای مثال شاید تصمیم گرفته شود که حضور در این جلسه هیچ منفعتی ندارد و حتی تأیید رفتار اشتباه رئیس‌جمهور آمریکا هم هست و شاید هم تصمیم گرفته شود که باید از این فرصت استفاده کرد و نماینده ما در آنجا حاضر شود و تخلفات کشورهای متخاصم را مطرح کند. از جمله اینکه آمریکا به مصوبات شورای امنیت پایبند نبوده است.»

داود هرمیداس باوند در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

در سازمان ملل بگوییم آمریکا تصمیمات شورای امنیت را نادیده گرفته است

داوود هرمیداس باوند، کارشناس حقوق بین‌الملل در گفت‌وگو با «فرهیختگان» با اشاره به اهمیت نشست مجمع عمومی سازمان ملل گفت: «شنیده‌ها حاکی از این است که قرار است ترامپ در نشست مجمع عمومی مطالبی را علیه ایران بیان کند. طبق منشور شورای امنیت، کشورها این اختیار را دارند تا در مورد هر مساله‌ای که ارتباط با منافع آن کشور پیدا می‌کند، صحبت کنند و نظرات یا دفاعیات‌شان را در مقابل مواردی که درباره آنها مطرح شده است، بیان کنند.»

وی با توضیح این گزاره خود افزود: «درصورتی که ترامپ در این نشست مطالبی را علیه ایران مطرح کند، نماینده ما این اختیار را دارد که به نقد مواضع او بپردازد. واضح است که آمریکا به‌عنوان نقض‌کننده توافق بین‌المللی برجام، مصوبات شورای امنیت سازمان ملل را نادیده گرفته است. این اقدام دولت آمریکا علاوه‌بر اینکه با صلح و امنیت بین‌المللی تضاد دارد، آثار زیان‌بار بسیاری نیز برای جامعه بین‌المللی و به‌خصوص ایران داشته است.»

هرمیداس باوند با اشاره به نقض برجام توسط ایالات متحده آمریکا و با حاشیه زدن قطعنامه ۲۲۳۱ ادامه داد: «آمریکا علاوه‌بر اینکه تعهداتش در برجام را عملی نکرد، تحریم‌های دیگری را هم علیه ایران اعمال کرد. این در حالی است که گزارش‌های پی‌درپی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی حاکی از آن است که ایران به تمامی تعهداتش در قبال برجام پایبند بوده است. بنابراین معتقدم این اقدام آمریکا آثار زیان‌باری برای منطقه در پی خواهد داشت و مشکلات منطقه را دوچندان عمیق‌تر و گسترده‌تر خواهد کرد.»

وی در گفت‌وگوی خود با مطرح کردن ایده‌ای درخصوص حضور تیم ایرانی هنگام سخنرانی رئیس‌جمهور آمریکا گفت: «ایران باید در جریان سخنرانی‌های نمایندگان کشورها در سازمان ملل در صحن حضور داشته باشد و نماینده ایران باید به محض اینکه هر کشوری علیه ما مطالبی را در این نشست مطرح کرد، درخواست خود جهت اختصاص زمان برای ارائه دفاعیات را ارائه دهد.» این کارشناس حقوق بین‌الملل با اشاره به یک گزاره تاریخی در این‌باره تصریح کرد: «وقتی انگلیسی‌ها مساله ملی شدن صنعت نفت ایران را به شورای امنیت سازمان ملل بردند، مصدق از این کار آنها استفاده بهینه کرد. ابتدا تصاویری از وضعیت اسفبار و غیرانسانی کارگران ایرانی در حلبی‌آباد و حصیرآباد به حاضران نشان داد و سپس به عدم پایبندی دولت انگلیس به تعهداتش اشاره کرد. در آن مقطع بیان تجاری انگلیس، شعب گوناگونی در کشورهای مختلف داشت، اما انتقال نفت به آنها را به ایران اعلام نمی‌کرد. به این شکل که بدون اینکه در بیان بیان شود، مقادیر قابل‌توجهی نفت به آنها داده می‌شد. مصدق در آن جلسه توانست به خوبی صحنه را به نفع خود برگرداند بعد هم شورا تشخیص داد که این مساله چون پیش از این به دیوان بین‌المللی لاهه ارجاع داده شده بود، از دستور خود خارج شود. به این ترتیب، انگلیس اصلا نتوانست کوچک‌ترین بهره‌ای در آن موضوع از شورای امنیت بگیرد و شورای امنیت بدون اتخاذ هیچ تصمیمی مساله را از دستور کار خود خارج کرد.»

وی در ادامه گفت: «بنابراین نمایندگان ایران هم در نشستی که در روزهای آینده برگزار خواهد شد، باید با زبان و مبنای استدلالی خوب اعلام موضع کنند و توپ را در زمین طرف مقابل بیندازند. حرکت خلاف توافقات بین‌المللی نقض اصول منشور است و طبق منشور همه کشورها باید پایبند به تصمیمات و مصوبات شورای امنیت باشند. از نظر من ایران باید از این کرسی به‌خوبی استفاده کند و توپ را به زمین خود آمریکا بیندازد و با یک صحنه‌آرایی خوب این ایران باشد که آمریکا را در مقابل دیدگان جهانیان به محاکمه بکشاند.»

حسن بهشتی‌پور در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

روحانی از نقش موثر ایران در مبارزه با تروریسم سخن بگوید

حسن بهشتی‌پور، کارشناس مسائل بین‌الملل با اشاره به حضور روحانی در اجلاس سالانه سازمان ملل گفت: «این اجلاس فرصت خوبی است که سیاست‌های آمریکا را که یکجانبه‌نگری آن، دنیا را با چالش جدی مواجه کرده است، مورد نقد قرار دهیم.» وی با بیان اینکه سیاست‌های آمریکا تهدید برای صلح و امنیت است، گفت: «خروج آمریکا از برجام، سیاست تجارت جهانی و بحث جنگ تجاری که با چنینی‌ها راه انداخته است، بحث اختلافات با روسیه و نیز جریان مربوط به شورای حقوق بشر سازمان ملل همگی نشان‌دهنده آن است که آمریکا عملا با یکجانبه‌نگری و توجه داشتن به منافع یکسویه خود عملا دنیا را با چالش‌های جدی مواجه کرده است.»

بهشتی‌پور ادامه داد: «علاوه‌بر آن روحانی باید بحث تحریم‌های آمریکا و فشارهای این کشور علیه مردم ایران را مطرح کند و از نقش موثر ما در مبارزه با تروریسم سخن بگوید و به بهترین شکل به جوسازی‌های آمریکا در این‌باره پاسخ دهد.»

این استاد دانشگاه با اشاره به شرایط بالاتکلیف برجام، درباره ظرفیت‌های حضور رئیس‌جمهور در نیویورک برای روشن شدن تکلیف آن اظهار داشت: «درباره برجام اگر آمریکا همکاری نکند، قطعا اروپا نمی‌تواند کار بزرگی انجام دهد. ایران منتظر است اروپا بازه‌ای مشخص برای معاملات کالایی با ایران تعیین کند یا فرضا روشن کند که در تحریم‌های نفتی علیه ایران، شرکت‌های اروپایی چه خواهند کرد.»

بهشتی‌پور تصریح کرد: «روحانی باید در مذاکرات با رهبران اروپایی به این موضوعات بپردازد و این مساله‌ای نیست که بعدا در مورد آن بحث شود، بنابراین انتظار می‌رود در مذاکرات دوجانبه با مسئولان عالیرتبه اتحادیه اروپا مسائل پیگیری شود و حداقل یک جمع‌بندی مشخص به عمل آید.»

وی با اشاره به ریاست دوره‌ای آمریکا بر شورای امنیت سازمان ملل و تغییر دستور جلسه اولیه برای جلسه این شورا اظهار داشت: «آمریکایی‌ها در یک اقدام اشتباه موضوع ایران را در دستور کار این نشست قرار دادند و بعد متوجه شدند با این اقدام فرصت مغتنمی را برای ایران ایجاد می‌کنند. که سیاست‌های ایالات متحده را به چالش بکشد. لذا آنها سریع موضوع را عوض کردند و از حالت اختصاصی ایران درآوردند و به سمت تهدید صلح و امنیت بین‌الملل و موضوع خلع سلاح بردند.» این کارشناس مسائل بین‌الملل یادآور شد: «اگر موضوع صرفا به ایران اختصاص داشت و به ایران یک کرسی برای پاسخگویی به اظهارات ترامپ داده می‌شد، باید این فرصت را مغتنم می‌شمردیم و در نشست شورای امنیت حضور می‌یافتیم و هم رفتارهای ترامپ را نقد می‌کردیم و هم دیدگاه خود را در مورد موضوعات بین‌المللی به‌ویژه در مورد خروج آمریکا از برجام و حرکتی که تهدیدکننده صلح و امنیت بین‌المللی است مطرح می‌ساختیم، چراکه سیاست صندلی خالی عایدی خاصی برای ما دربر نداشت.»

بهشتی‌پور با اشاره به تغییر دستور جلسه شورای امنیت گفت: «به نظر می‌رسد این تغییر موضوع به این انگیزه بود که فرصت به ایران داده نشود تا در آنجا حضور پیدا کند.»

وی توضیح داد: «آنها هرگز فکر نمی‌کردند ایران این گونه از موضوع استقبال کند، لذا در مواجهه با این استقبال مشاوران ترامپ به او توصیه کردند این موضوع عملا فرصت خوبی به ایران می‌دهد تا با کمک نماینده روسیه و نماینده چین و سایر نمایندگانی که مواضع ایران را قبول دارند، در مورد برجام آمریکا را تحت فشار قرار دهند، به‌گونه‌ای که عملا ترامپ در جلسه شورای ملل در انزوا قرار بگیرد، چون وقتی نمایندگان اکثر کشورها بپایند و از برجام حمایت کنند، به خودی خود موضع ترامپ در وضعیت بدی قرار خواهد گرفت.»

رسانه‌های آمریکایی گزارش دادند که کاخ سفید طبق توصیه مشاورانش، برای اینکه این جلسه به تریبونی برای انتقاد از آمریکا تبدیل نشود، موضوع آن را به «منع گسترش تسلیحات کشتار جمعی» تغییر داده تا از سخنرانی نماینده ایران در این نشست جلوگیری کند. البته روز گذشته شرایط با توثیت جدید از ترامپ تغییر کرد ومجددا ترامپ مدعی شدنشستی رادر شورای امنیت با موضوع ایران برگزار خواهد کرد. حالا با این اخبار ضدونقیض باید منتظر بودو دید که نهایت امر ماجراچه خواهد شد و آیا قرار است در مورد ایران گفت‌وگو شود یا خبر و اگر بنا به برگزاری چنین جلسه‌ای هست، ایران با چه استدلالی می‌تواند در آن حضور داشته باشد؟ در این میان «فرهیختگان» با توجه به اهمیت موضوع در گفت‌وگو با کارشناسان سیاست خارجی مواضع مختلف در مورد نحوه حضور حسن روحانی و تیم سیاست خارجی وی در این نشست را مورد بررسی قرار داده است. مشروح این گفت‌وگوها در ادامه از نظر می‌گذرد.

فواد ایزدی در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

حضور در سطح بالا اعتباربخشی به نشست ضدایرانی شورای امنیت است

فواد ایزدی، استاد دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران در گفت‌وگو با «فرهیختگان» حضور رئیس‌جمهور ایران در سازمان ملل را مفید دانست و گفت: «سفر رئیس‌جمهور ایران چه آقای روحانی و چه فرد دیگری، به اجلاس سالانه سازمان ملل می‌تواند مثبت باشد،

به این دلیل که هم خیلی از رهبران دنیا در آن تاریخ در مقر سازمان ملل هستند و هم اکثر رسانه‌های دنیا در آنجا متمرکز شده‌اند و لذا کاری که در خارج از این بازه زمانی، ممکن است یکی دو ماه طول بکشد را ظرف چند روز می‌توان انجام داد. از دیدگاه من عدم حضور ایران مثبت نیست.»

فواد ایزدی هم‌چنین با اشاره به اینکه نباید در جریان این سفر درگیر حواشی شد، گفت: «اتفاقی که خیلی مواقع رخ می‌دهد این است که به جای پرداختن به بحث‌ها و دغدغه‌های اصلی که امسال خروج غیرقانونی آمریکا از برجام است و باید بحث اصلی باشد، هم رسانه‌های خارجی و هم برخی از رسانه‌های داخلی به سمت حاشیه‌هایی می‌روند که هیچ ارزشی برای مردم ایران ندارد؛ همانند بحث دست دادن و ملاقات روسای جمهور ایران و آمریکا.» وی ادامه داد: «آمریکایی‌ها از این بحث‌های حاشیه‌ای استقبال می‌کنند؛ به این معنی که به جای پاسخگویی در برابر اینکه چرا به صورت گسترده و غیرقانونی مردم ایران را تهدید می‌کنند، وجه‌علاقه‌مند بودن به مذاکره از خود نشان می‌دهند و بحث‌هایی مانند همین ملاقات یا دست دادن را برجسته می‌کنند و عده‌ای هم داخل کشور با این چیزها را نمی‌فهمند یا مشکل دیگری دارند که همین مسیر انحرافی را طی می‌کنند. از این جهت یکی از کارهایی که باید دقت شود، این است که این فرصت تبدیل به تهدید نشود و حاشیه‌ها به مساله اصلی تبدیل نشوند.»

استاد دانشگاه تهران در ادامه گفت‌وگوی خود با اشاره به جلسه احتمالی شورای امنیت با دستور کار ایران افزود: «جلسه سالانه‌ای در شورای امنیت درباره بحث فلسطین وجود دارد و امروز آمریکایی‌ها تلاش می‌کنند موضوع جلسه را از فلسطین به ایران تغییر دهند. دولت ترامپ می‌خواهد با این کار هم موضوع فلسطین را به حاشیه براند و هم مساله ایران را بزرگ و جایگزین فلسطین کند، لذا خنثی کردن این کار نیاز به کار دیپلماتیک دارد. سفیر ایران در سازمان ملل هم باید به این اقدامات اشراف داشته باشد و بداند آمریکایی‌ها چه مسیری را طی می‌کنند.»

این کارشناس مسائل آمریکا ادامه داد: «قبلا البته برخی از کشورها همانند بولیوی از ایران به صورت سنتی حمایت کرده‌اند، منتها پوشش رسانه‌ای سخنرانی نماینده بولیوی و امثالهم معمولا گسترده نیست و شاید هم در برخی رسانه‌ها سانسور شود. از طرفی روسیه و چین باید از حق ایران دفاع کنند، ولی این کشورها پرونده‌های دیگری با آمریکا دارند و لزوما پرونده ایران برای آنها پرونده اصلی برخورد با آمریکا نخواهد بود.»

وی ادامه داد: «از نظر من اگر معلوم شد آقای ترامپ می‌خواهد در صندلی آمریکا در شورای امنیت بنشیند و ایران مورد حمله قرار گیرد، قطعا رئیس‌جمهور نباید در آن جلسه شرکت کند و نباید به نوعی جایگاه این طراحی را با حضور خود ارتقا دهد. آنجا جای فرد دیگری است. ممکن است این فرد حتی وزیر خارجه هم نباشد. با توجه به اینکه هر چقدر جایگاه نماینده ایران روی صندلی ایران بالاتر باشد، به نوعی دادن اهمیت به جلسه‌ای است که قاعدا تا نباید تشکیل می‌شد.» فواد ایزدی در پایان با اشاره به اینکه دنیا تصور غرب‌گرایی نسبت به دولت آقای روحانی دارد، گفت: «در سفر اول آقای روحانی به نیویورک یکی از روسای جمهور کشورهای آمریکای لاتین همسو با ایران درخواست ملاقات با آقای روحانی را داشت، اما جواب منفی گرفت و ارتباط با آن کشور که فرصت بسیار خوبی برای ایران بود، از دست رفت. در عوض اما آقای رئیس‌جمهور به نخست‌وزیر فیجی که یک کشور ذره‌بینی است، وقت ملاقات داد. لذا امروز فرصت خوبی است که با توجه به تجربه برجام فرصت‌های از دست‌رفته احیا شوند.»